

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 352/4
Podgorica, 26.07.2018. godine

Na osnovu čl. 139, 140, 141, 143 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 6/13, 55/16 i 92/17) i čl. 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-352 od 01.03.2018. godine, direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. **Prihvata se prigovor** Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-352 od 01.03.2018. godine i privrednom društvu „**Pink M Company**“ d.o.o. Podgorica, emiteru **televizijskog programa „TV Pink M“**, **izriče se upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **zbog kršenja** čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima, čl. 7, 8 st. 1 i 12 st. 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Službeni list Crne Gore“, br. 35/11 i 7/16) i tačke 7.1. Odobrenja za emitovanje broj O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine, prilikom emitovanja priloga dana 17.02.2018.godine u informativnoj emisiji „Minut, dva“ u terminima 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 20:00 i 21:30 časova i „Centralni dnevnik“ u terminu od 18:00 časova i dana 20.02.2018. godine u okviru informativne emisije „Minut dva“ u 17:00, 20:00 i 21:00 čas i „Centralni dnevnik“ u terminu od 18:00 časova.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a. kršenja obaveze emitera da doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu (član 55 stav 6 Zakona o elektronskim medijima i članom 7 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
 - b. kršenja obaveze emitera da prilikom emitovanja televizijskog programa vijesti moraju biti nepristrasne i profesionalno korektne, a mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv (član 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima).
 - c. kršenja obaveze da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti i nepristrasnosti (član 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
 - d. uskraćivanja prilike podnosiocima prigovora da učestvuju u programu ili da komentarišu navode o nepodobnim djelima ili negativne konotacije (član 12 stav 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Privrednom društvu „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica, nalaže se da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Pink M“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim Odobrenjem za emitovanje.
4. Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica dužno je da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u programu „TV Pink M“, u okviru informativnih emisija „Minut, dva“ u 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 20:00 i 21:30 časova i „Centralni dnevnik“ u 18:00 časova, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „TV Pink M“ upozorenje zbog kršenja načela objektivnosti i nepristrasnosti, odnosno propuštanja da svojim informativnim programom doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, na pravičan i izbalansiran način,

obaveze da mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv, kao i uskraćivanja prilike podnosiocima prigovora da učestvuju u programu ili da komentarišu navode o nepodobnim djelima ili negativne konotacije. Upozorenje je izrečeno po prigovoru nacionalnog javnog emitera „Radio Televizija Crne Gore” u vezi sa prilogom emitovanim dana 17.02.2018.godine i 20.02.2018 godine u okviru informativne emisije „Minut dva”.

5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 01. marta 2018. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore” Podgorica (u daljem tekstu: RTCG), na rad privrednog društva „Pink M Company” d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: emiter), emitera televizijskog programa „TV Pink M” (zaveden kod Agencije pod br. 02-352 od 01.03.2018.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na priloge emitovane 17.02.2018.godine i 20.02.2018. godine u informativnoj emisiji „Minut dva” u 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00h, u vezi sa podacima o gledanosti programa koje je objavila RTCG. Po mišljenju podnosioca prigovora, emiter je prekršio čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7 i 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima.

Podnosilac prigovora je istakao da, po njegovom mišljenju, prilozi „sadrže neprimjerene i pristrasne komentare novinara: 'slavodobitno', 'fabrikovani podaci', 'lažni podaci', 'trenutni menadžeri', 'izmišljeni brojevi', 'javna blamaža', 'apsolutna politička obojenost', 'politički prihvatljive anonimne firme', 'trenutni rukovodioci', 'flagrantno kršenje zakona', 'namješten tender', 'fingirano i izmišljeno istraživanje'...”.

Takođe, podnosilac prigovora ističe da je „komentar novinara 'da su Kadija i saradnici odbacili tri ponude ostalih prijavljenih ponuđača u korist nestručne, ali politički prihvatljive anonimne firme, te da se radi o namještenom tenderu, fingiranom istraživanju, izmišljenim podacima i flagrantnom kršenju zakona' neistinit i nepotkrijepljen dokazima”.

U prigovoru se ukazuje da je „sakrivanjem i nesaopštavanjem činjenica na objektivnan način, emiter onemogućio građane za dobijanje objektivne informacije, a pri tom konstatno narušavajući ugled kako Javnom servisu tako i što oni nebrojano puta kažu 'trenutnim menadžerima RTCG-a', čime takođe doprinose pristrasnom izvještavanju, sa neprimjerenim komentarima”.

Zbog svega navedenog, prema mišljenju podnosioca prigovora, „emiter ne poštuje načelo objektivnog informisanja građana”.

Na kraju, podnosilac prigovora predlaže da „Agencija za elektronske medije usvoji prigovor i ... izrekne kaznenu mjeru koja odgovara prirodi i težini učinjenog prekršaja, a posebno imajući u vidu da je emiteru u više navrata u posljednjih godinu dana izrečeno upozorenje zbog kršenja programskih standarda vezanih za proizvodnju informativnog programa”.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon) i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanih programskih sadržaja emitera i sačinio nalaz dana 02.03.2018. godine (akt broj 05-352/1 od 02.03.2018.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14, Agencija je emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-352/2 od 07.03.2018.god.).

Dana 13.03.2018. godine, emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-352/3 od 13.03.2018.god.) u kojem se navodi da je spornih dana emitovao „prilog u formi osvrta, a u vezi sa lažiranim podacima o gledanosti koje je JP RTCG na čelu sa trenutno Andrijanom Kadijom i Vladanom Mićunovićem kao prvima u liniji odgovornosti, tendenciozno netačno i namjerno lažirala te tako ih objavila na frekvenciji Javnog preduzeća RTCG 13.02. u Dnevniku u 19.30h”.

Emiter ističe „da nije prekršio ni član 55 niti član 56 Zakona o elektronskim medijima, kako podnosilac prigovora navod”. Kako se ističe u izjašnjenju, emiter je „upravo građanima prezentovao (a prema jedinim relevantnim podacima IPSOS-a i Telekomu u koje svi emiteri imaju uvid, a koje su svi emiteri obavezni da koriste kao jedina relevantna i TAČNA), RTCG je ubjedljivo na posljednjem mjestu mjesecima. U želji da sakriju te podatke koji bi bili uvod u smjenu menadžera JP RTCG, zbog neadekvatnog odnosa prema javnim funkcijama koje pokrivaju oni su pravili 'posebna istraživanja', a ta istraživanja plaćali opet novcem građana i prezentovali ih kao istraživanje gledanost”.

Emiter se posebno poziva na član 4 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima i to na javni interes, a prema njegovom mišljenju „javni interes je da se zna kako se troši i primjenjuje 12 miliona eura građana Crne Gore koje je na raspolaganju Javnom preduzeću RTCG-Javnom servisu, servisu svih građana, koji se finansira iz budžeta, a kojima raspolažu javni funkcioneri menadžeri JP RTCG Andrijana Kadija i Vladan Mićunović”.

Kako se navodi u izjašnjenju, emiter je „poštujući i pravilo druge strane pozvao i Vladana Mićunovića i Andrijanu Kadiju koji su 13.02. i iznijeli neistinite podatke o gledanosti, više puta, da kažu šta imaju kao druga strana i da li će podnijeti ostavke zbog zloupotrebe funkcija Generalne direktorice JP RTCG i direktora TVCG, što su OBOJE decidirano odbili, a što su gledaoci mogli da čuju...”

Emiter ukazuje da je „ispoštovao načelo objektivnosti, tačnosti, blagovremenosti i nepristrasnosti, slobode objavljivanja, jer je itekako slobodan da obavijesti javnost o neistinama plasiranim na JP RTCG 13.02.2018. u Dnevniku televizije koju plaćaju građani”, posebno ističući da „nije traženo pravo na ispravku”.

Na kraju, emiter predlaže da Agencija „nakon ocjene svih navoda iznijetih u postupku, odbije prigovor kao neosnovan”.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimke emitovanih sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je, dana 17. februara 2018. godine, u informativnoj emisiji „Minut, dva” u terminu od 11:00:14 do 11:06:24 sati (6 minuta 10 sekundi) emitovao prilog koji je predmet prigovora.

Prilog počinje sljedećim novinarskim tekstom:

Novinarski tekst – (OFF): „Zbog čega godinama samozvani eksperti, analitičari, kontroverzni stručnjaci misle da imaju pravo i mogu da obmanjujućim studijama, istraživanjima i izmišljenim podacima utiču na kreiranje javnog mnjenja još nije redakcija Pink M-a uspjela da sazna, ali smo se zato zbog prava javnosti da zna i obaveze odgovornih medija da saopštavaju istinu trudili da kada god je to moguće raskrinkamo što više takvih lažnih i samozvanih eksperata koji su po nalogu nekada domaćih, nekada naručilaca sa strane, pokušavali bezuspješno da utiču na društvene i političke događaje u našoj zemlji.

Septembra 2015. raskrinkali smo namjeru izborne liste Demokratskog fronta i sa njima povezanih medija u pokušaju da potpuno izmišljenim istraživanjem pred izbore utiču na opredjeljenje građana, tako što su sebi rejting podigli nekoliko puta, a DPS-ov umanjili drastično, vjerujući da će to uticati na krajnji rezultat. Kako bi obmana djelovala ozbiljnije navedeno je da ispitivanje javnog mnjenja radiła grupa profesora sa Beogradskog Univerziteta. Novinari Pink M-a istraživali su, otkrili laž i utvrdili da nikako istraživanje nije ni rađeno, da ne postoje profesori Beogradskog Univerziteta, te da su želje Andrije Mandića i Milana Kneževića, uz pomoć Vladimira Dobrosavljevića stavljene na papir i onda ih je potpisao Đorđe Vukadinović, poput Dobrosavljevića, blizak saradnik Vojislava Koštunice i član Srpskog patriotskog bloka koji se zalaže za ujedinjenje sa Rusijom. Upravo zato, tokom prezentacije Vukadinović nije mogao da saopšti niti ko je naručilac, niti bilo šta o metodologiji ili uzorku, a na pitanje Pink M da li iza istraživanja stoje Andrija Mandić i Nebojša Medojević, Vukadinović je odgovorio da su to, u svakom slučaju, ljudi iz Crne Gore pokrenuli”.

U nastavku je emitovana fono izjava Đorđa Vukadinovića (u gornjem lijevom uglu naznačen datum 09.09.2015.).

Đorđe Vukadinović: "Nisam ja radio istraživanje, niti znam tačno ko ga je radio, nit' sam ga ja radio, ali sam zamoljen da ga predstavim”.

Novinarski tekst – (OFF): „Pink M je daljim istraživanjem o tome ko je organizovao konferenciju u Podgorici na kojoj je predstavljeno izmišljeno istraživanje otkrio da je to učinila

izvjesna nevladina organizacija „Perespektiva“ koje se dovodi u vezu sa Demokratskim frontom, iako je osnivač te nevladine organizacije Dražen Manojlović kazao da ništa ne zna o istraživanju, naručiocima i istraživačima, već da je samo učinio uslugu Đorđu Vukadinoviću. Poslije ovakvog totalnog razotkrivanja lažnih istraživača najavljeno novo istraživanje sa početka oktobra 2016., desetak dana pred izbore, nikad nije ni objavljeno.

Navedeni novinarski tekst pokriven je slikom sa naslovne stranice dnevnih novina „Dan“ „DPS 28 DF 21 odsto“, kao i slikama (screenshot) teksta sa portala IN4S: „Istraživanje: U Crnoj Gori postoji ozbiljan konfliktni kapacitet (VIDEO)“; kao i tekstova sa portala (nije vidljivo kojih): „Istraživanje beogradskog Univerziteta: Najveći rejting DPS-a i DF-a“; „Đorđe Vukadinović: Ne znam koje je radio istraživanje, zamoljen sam da ga predstavim“; „Patriotski blok odao počast Caru Nikolaju drugom Romanovu“.

Takođe su korišćeni i kadrovi na kojima se vide grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „DPS i DF vodeće snage“ i odrednicom u donjem, desnom, dijelu slajda „Da su u nedjelju Republički izbori, za koga biste glasali?“. Prilog je pokriven i segmentima iz informativne emisije „Dnevnik“ (u gornjem lijevom uglu označeno: 'MATERIJAL:RTCG') na kojem su prikazani grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „OCJENA TOP 20 EMISIJA“ i „Kuju domaću TV stanicu/program najčešće gledate?“ Prilog se u više navrata pokriva snimcima sa skupova predstavnika Demokratskog fronta (u gornjem lijevom uglu označeno: 'ARHIVSKI SNIMCI'), snimkom sa press konferencije Demokratske stranke Srbije i snimkom sa press konferencije (PR centar) na kojem se prikazuje Đorđe Vukadinović (u gornjem lijevom uglu označeno: 'IZVOR: YOUTUBE'), te snimcima zabilježenim ispred zgrade TV Pink M.

Novinarski tekst – (OFF): „U decembru prošle godine crnogorskoj smo javnosti pokazali još jedan sličan pokušaj kreiranja javnog mnjenja uz pomoć obmanjujućih istraživanja. Ovoga puta akteri su bili trenutni menadžeri Javnog servisa, generalna direktorica Radio Televizije Crne Gore, Andrijana Kadija i direktor Televizije Crne Gore, Vladan Mićunović slavodobitno su sredinom decembra 2017. izmislili sebi nepostojeći rejting navodeći da su drugi po gledanosti, a godinama najgledaniju televiziju u Crnoj Gori Pink M postavili su, ni manje ni više, nego na poslednje mjesto. U zanosu da fabrikovnim podacima mogu da stvore drugačiju realnost urednici RTCG-a izmislili su i da su im 'Dnevnici' ujednačeni po pitanju zastupljenosti vlasti i opozicije, čak tvrdeći da je DPS mnogo više zastupljen. Ove lažne podatke pokušali su da prikažu kao zvanično istraživanje ugledne kuće 'Ipsos strategic marketing' što je za našu televiziju demantovao Vlado Raičević iz 'Ipsos'-a“.

U nastavku je emitovana izjava Vlada Raičevića iz "Ipsos Strategic marketing-a" (u gornjem lijevom uglu naznačen datum 17.12.2017.).

Vlado Raičević, IPSOS: "Ti podaci nisu tačni, znači, onako objavljeni, interpretirani nisu, ne odgovaraju podacima koji mi imamo u ovom trenutku“.

Navedeni novinarski tekst pokriven je slikama (screenshot) tekstova sa portala PinkM: „JAVNI SERVIS U SLUŽBI TABLOIDA VIJESTI objavljuje neistine o gledanosti (VIDEO)“; „RAIČEVIĆ ZA PINKM:IPSOS ne postoji iza podataka koje je plasira RTCG, ta 'gledanost' nije tačna (VIDEO)“, kao i teksta sa portala (nije vidljivo kojeg): „Rast gledanosti RTCG-a (žutom bojom naznačen dio: „Kako je izgledao 'Dnevnik' Javnog servisa od 10. oktobra do 25. novembra najbolje pokazuje statistika o zastupljenosti političkih partija i njihovih predstavnika...“.

Dio priloga pokriven je segmentima iz informativne emisije „Dnevnik“ (u gornjem lijevom uglu označeno: 'MATERIJAL: RTCG') na kojem su prikazani, sa naslovom i podnaslovom: „GLEĐANOST / 1-27. novembar“, podaci: „TV VIJESTI 15,40% / RT CG1 15,34% / PRVA 14,14% / PINK M – 11,42%., kao i grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „JANUAR 2018“, 00-24 i odrednicom u donjem, dijelu slajda „SHR %“ na kojem Pink M zauzima prvo mjesto. Prilog se u više navrata pokriva neoznačenim snimcima sa sjednice Savjeta RTCG-a na kojem se dominantno prikazuju Andrijana Kadija i Vladan Mićunović.

Novinarski tekst – (OFF): „Nakon što je razotkrivena Kadija je, doduše iznuđeno, Pink M-u i građanima Crne Gore uputila izvinjenje za iznošenje netačnih podataka, pravdajući se da je posrijedi propust, a krivicu prebacila na izvjesnu Službu za statistiku Javnog servisa. Iz te Službe Pink M –u, međutim potvrđeno je da je računanje sekundi istraživanja, krajnje sporne

metodologije naručeno upravo iz Kadijinog kabineta. Za razliku od Frontova-ca koji su poslije prvog raskrinkavanja lažnog istraživanja odustali od daljih pokušaja, rukovodioci Radio Televizije Crne Gore su imali drugačiji pristup. Izloženi javnoj blamaži trenutni menadžeri Javnog servisa nisu odustali od namjere da, nikada goru gledanost ove televizije posljednjih godina, najgore rezultate u marketingu i apsolutnu političku obojenost sakriju opet kroz nekakva istraživanja.

Čija je tačno ideja da se izmišljenim brojevima građani ubijede u suprotno od onoga što svojim očima vide nismo uspjeli da saznamo, do danas. Ali smo zato saznali da im je u ovoj namjeri pomogla firma 'E3 Consulting' u vlasništvu izvjesne Milice Daković, koja se bave ekonomijom, energetikom i razvojem nisko karbonskog turizma. Ono što nisu uspjeli da provuku u decembru prošle godine ponovili su u februaru i ponovo sebe proglasili drugom TV kućom po gledanosti, iako su ubjedljivo posljednji, mjesecima i u te podatke imaju uvid kao i Pink M, a sve televizije, Agencije, oglašivači u Crnoj Gori jedine ih uzimaju kao vjerodostojne. Milica Daković sebe i svoju firmu predstavlja kao specijalizovanu za izradu studija nisko karbonskog turizma, ponekad ekologije, a u zavisnosti od grantova i stručnjakom za ljudska prava. Firma 'E3 Consulting' nije licencirana za istraživanja za medije, nemaju ljude koji su osposobljeni da se ovom oblašću bave, pa je krajnje upitno i sumnjivo kako su uopšte mogli da se prijave na tender Javnog servisa, a još sumnjivije kako su ga dobili. Nevješti pokušaj Milice Daković da objasni da oni nisu radili istraživanje gledanosti povjerenja, kako je saopšteno na Javnom servisu, već nekakve percepcije, te da su istraživanje radili po metodologiji koju je unaprijed zadao naručilac. Nisu uspjeli da sakriju činjenice da je ovo bio novi pokušaj, novim metodama trenutnog menadžmenta Javnog servisa da obmanu javnost i sakriju katastrofalno stanje u kojem se Javno preduzeće RTCG danas nalazi. Iako Mićunović i Kadija izbjegavaju da daju odgovore našim novinarima vjerujemo da će bar članovi nadzornog tijela, Savjeta, tražiti uvid u dokumentaciju kako je uopšte moglo da se desi da se izabere i plati novcem građana firma koja istraživanje medija, gledanosti povjerenja uopšte se ne bavi i nije za te poslove osposobljena. Upravo su ovakve anomalije, obmane i zloupotrebe novca građana u javnim preduzećima teme serijala 'Mehanizam' Javnog servisa, pa bi, vjerujemo, one trebalo da budu predmet sledećeg serijala."

Navedeni novinarski tekst pokriven je slikama (screenshot) tekstova sa portala Pinkm: „JAVNI SERVIS U SLUŽBI TABLOIDA VIJESTI objavljuje neistine o gledanosti (VIDEO)“; portala RTCG: „Propust, a ne manipulacija“, „Građani najviše vjeruju Javnom servisu“, kao i tekstova sa portala (nije vidljivo kojeg): „Kadija: Izvinjavam se Pinku zbog greške u gledanosti RTCG, izvinjenje bilo dovoljno za Dubrovnik i ostale zločine“, te snimcima sa skupova predstavnika Demokratskog fronta (u gornjem lijevom uglu označeno: 'ARHIVSKI SNIMCI'), neoznačenim snimcima sa sjednice Savjeta RTCG-a na kojem se dominantno prikazuju Andrijana Kadija i Vladan Mićunović, snimcima na kojima se prikazuje Milica Daković, snimcima zabilježenim ispred zgrade TV Pink M i RTCG-a, te najavnom špicom za emisiju RTCG-a „Mehanizam“ (u gornjem lijevom uglu označeno: 'MATERIJAL: RTCG').

Dio priloga pokriven je segmentima iz informativne emisije „Dnevnik“ (u gornjem lijevom uglu označeno: 'MATERIJAL: RTCG') na kojem su prikazani, sa naslovom i podnaslovom: „GLEĐANOST / 1-27. novembar“, podaci: „TV VIJESTI 15,40% / RT CG1 15,34% / PRVA 14,14% / PINK M – 11,42%“, kao i grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „Koju domaću TV stanicu/program najčešće gledate?“ Takođe su emitovani i grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „JANUAR“, 00-24 i odrednicom u donjem, dijelu slajda „SHR %“ na kojem Pink M zauzima prvo mjesto. Navedeni novinarski tekst pokriven je naslovnim stranicama pojedinih istraživanja koje je radila firma „E3 Consulting“: „Istraživanje o niskokarbonskom turizmu u Crnoj Gori“, „Istraživanje percepcije građana o održivom razvoju u Crnoj Gori“.

Gore opisani prilog je 17.02.2018. godine emitovan u terminima od 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 20:00 i 21:30 sati u okviru informativne emisije „Minut, dva“, kao i u okviru informativne emisije „Centralni dnevnik“ u terminu od 18:00 sati.

2. Emiter je, dana 20. februara 2018. godine, u informativnoj emisiji „Minut, dva“ u terminu od 17:07:35 do 17:11:56 sati (4 minuta 21 sekund) emitovao prilog koji je predmet prigovora.

Prilog počinje sljedećim novinarskim tekstom:

Najava – (OFF): „Pink M i dalje istražuje kako je firma bez referenci za istraživanje iz oblasti medija, izvjesna 'E3 Consulting', vlasnice Milice Daković, dobila posao na tenderu za Istraživanje

slušanosti, gledanosti i povjerenja TVCG, radija i čitanosti portala RTCG, a koji je tokom prošle godine raspisao novi menadžment na čelu sa generalnom direktoricom Andrijanom Kadijom”.

Novinarski tekst – (OFF): „Izbor firme koja u sopstvenoj prezentaciji kao oblasti kojima se bavi nabraja i pokazuje ekologiju, energetiku, turizam i ekonomske analize, je utoliko čudniji kad se vidi da su se na taj tender Javnog servisa javile tri poznate i referentne istraživačke kuće: 'Damar', 'Defacto' i međunarodni lanac 'IPSOS strategic marketing'. Razlozi za izbor agencije koja će raditi istraživanje slušanosti, gledanosti i povjerenja televizije, radija i portala Javnog servisa, što su, kao projektni zadatak definisali trenutni rukovodioci RTCG, očigledno nijesu stručnost i znanje ponuđača, već nekim sasvim drugim motivima. Jedino tako može da se objasni da su rukovodioci Javnog servisa platili 23.500 eura novca iz budžeta, odnosno iz džepova građana, firmi koja se poslom istraživanja gledanosti ne bavi, nema reference i znanje, niti je ikada ovakav posao radila. Dokaz za ove tvrdnje je to što su Kadija i saradnici odbili ponude ostala tri prijavljena ponuđača, koji se isključivo bave potrebnim istraživanjima, a koje su odbacili u korist nestručne, ali očigledno politički prihvatljive, anonimne firme. To se potvrđuje i objašnjenjem da je navodno 'E3 Consulting' jedina dostavila ispravnu ponudu, pošto su ponude renomiranih kuća neispravne, jer 'prva strana ponude nije označena rednim brojem i ukupnim brojem stranica ponude', 'ponuđač nije uračunao bankarsku garanciju u ukupan broj listova ponude' ili zato 'jer je navedeno da se plaćanje vrši u dvije jednake rate, po ispostavljenoj fakturi, ali to nije navedeno kako je zahtjevano tačkom XVII Poziva za javno nadmetanje'. Posrijedi je, kako javnost sumnja, očigledno namještanje tendera i izbor nekompetentnih saradnika, a odbacivanje renomiranih kuća, a to potvrđuju i ranije izjave čak i članova Savjeta RTCG-a, kako svi znaju da je gledanost te televizije, na najnižem nivou, kao i povjerenje.

Uvid u mjerenje gledanosti, koju sve televizije uzimaju kao jedino relevantne, imaju i trenutni menadžeri RTCG-a, a ono pokazuje i jedinu istinu, da je RTCG ubjedljivo na posljednjem mjestu.

Trebalo je zato pobjeći od pravih rezultata, a pronaći nekoga ko je spreman da netačne podatke potpiše i da za to dobije 23.500 eura građana Crne Gore, iako je recimo agencija 'Defacto' tražila čak 10 hiljada eura manje, menadžment RTCG-a izabrao je ponudu anonimne 'E3 Consulting' kao najjeftiniju.

Samo ovo, očigledno flagrantno kršenje zakona dovoljno je da članovi Savjeta RTCG-a zahtijevaju odgovornost Kadije i Mićunovića, posebno što je ovo fingirano istraživanje, javno prezentovano na frekvenciji Javnog servisa u 'Dnevnik'-u. A ti izmišljeni podaci slavodobitno su objavljeni kao da, tobože, uređivačka politika Kadije i Mićunovića ima gledanost i povjerenje.

Da građanima još više uprostimo: Od dolaska na čelo RTCG-a Kadija i Mićunović su uspjeli da ovu kuću koju sa preko 12 miliona eura finansiraju svi građani Crne Gore dovedu na najniže grane. Prihodi od marketinga su najmanji u istoriji, gledanost je najniža od kada se rade mjerenja, a povjerenja nemaju dovoljno ni zaposleni u ovom Javnom preduzeću, a kamoli gledaoci.

Kako bi po pravilu zbog takvih rezultata rukovodstvo trebalo da bude smijenjeno, Andrijana Kadija i Vladan Mićunović pokušali su da obmanjujućim podacima u decembru saopšte drugačije stanje. Kada su ih naši novinari raskrinkali i kada su morali da priznaju da su posljednji po gledanosti i to ubjedljivo, menadžment, time što je na tenderu vrijednom 26.000 eura pobijedila firma Milice Daković, stavio je pečat na ponavljanje lažnih podataka i izmišljenog istraživanja.

Generalna direktorica RTCG Andrijana Kadija i direktor Vladan Mićunović nijesu odgovorili na naše uporne pozive i poruke, odnosno na pitanja o sumnjama da je tender namješten, te zašto su od četiri prijavljene firme izabrali jedinu koja se ne bavi istraživanjima o gledanosti i o medijima, koja pri tom nije ni najjeftinija, koja nema reference, a koja je očigledno jedina bila spremna da ponovi obmane iz decembra kako RTCG nije na ubjedljivo posljednjem mestu. Pitali smo ih i da li će podnijeti ostavke?

Zašto tvrdimo da je sve fingirano i izmišljeno i kakve dokaze imamo, da su ovu farsu priredili trenutni menadžeri RTCG-a i vlasnica 'E3 Consulting'-a, Milica Daković u narednim danima pogledajte na najgledanijoj televiziji u Crnoj Gori Pink M-u i čitajte na našem portalu www.pinkm.me”.

Navedeni novinarski tekst pokriven je slikama (screenshot) tekstova sa portala Pink M: „DA LI SU KADIJA I MIĆUNOVIĆ namjestili tender za E3 Consulting?“, „JAVNI SERVIS U SLUŽBI TABLOIDA VIJESTI objavljuje neistine o gledanosti (VIDEO)“, kao i teksta sa portala (nije vidljivo kojeg): „Kadija: Izvinjavam se Pinku zbog greške u gledanosti RTCG, izvinjenje bilo dovoljno za Dubrovnik i ostale zločine“, slikama (screenshot) dokumenta „Odluku o izboru najpovoljnije ponude“ (žutom bojom naznačen i podvučen dio: „Prva strana ponude nije označena rednim brojem i ukupnim brojem stranica ponude“, „Ponudač nije uračunao bankarsku garanciju u ukupan broj listova ponude“, „Jer je navedeno da se plaćanje vrši u dvije jednake rate, po ispostavljenoj fakturi, ali to nije navedeno kako je zahtjevano tačkom XVII Poziva za javno nadmetanje“), naslovnim stranicama pojedinih istraživanja koje je radila firma „E3 Consulting“: „Istraživanje o niskokarbonskom turizmu u Crnoj Gori“, fotografijama (u gornjem lijevom uglu označeno: 'IZVOR: YOUTUBE') kao i snimcima na kojima se prikazuje Milica Daković, i neoznačenim snimcima sa sjednice Savjeta RTCG-a na kojem se dominantno prikazuju Andrijana Kadija i Vladan Mićunović, te snimcima zabilježenim ispred zgrade RTCG-a.

Takođe su emitovani i grafički uređeni („chart column“) podaci, sa naslovom „JANUAR“ 00-24 i odrednicom u donjem, dijelu slajda „SHR % na kojima Pink M zauzima prvo mjesto. Dio priloga pokriven je segmentima iz informativne emisije „Dnevnik“ (u gornjem lijevom uglu označeno: 'MATERIJAL: RTCG') na kojem su prikazani, sa naslovom i podnaslovom: „GLEDANOST / 1-27. novembar“, podaci: „TV VIJESTI 15,40% / RT CG1 15,34% / PRVA 14,14% / PINK M – 11,42%, kao i grafički uređeni („chart column“) podaci (nije vidljivo o kojim podacima je riječ).

Kao pokrivalice korišćeni su tekstovi (screenshot) poruka upućenih generalnoj direktorici RTCG-a, Andrijani Kadiji i direktoru Televizije Crne Gore, Vladanu Mićunoviću od strane informativne redakcije TV Pink M.

Gore opisani prilog je 20.02.2018. godine emitovan u terminima od 17:00, 20:00 i 21:00 sat u okviru informativne emisije „Minut, dva“, kao i u okviru informativne emisije „Centralni dnevnik“ u terminu od 18:00 sati.

3. Na osnovu sadržine priloga citirane u prigovoru i uvida u emitovane sadržaje, Agencija je prilikom pregleda emitovanih sadržaja utvrdila da je sadržaj na koji se odnosi prigovor emitovan dana 17.02.2018. godine, te da je u prigovoru greškom navedeno da je sporni sadržaj emitovan 18.02.2018. godine.
4. Članom 55 st. 6 Zakona o elektronskim medijima određeno je da je emiter dužan da doprinosi slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
5. Zakonom o elektronskim medijima, u čl. 56 st. 4, propisano je da emitovanje radijskog ili televizijskog programa mora da ispunjava sljedeće uslove:
 - 1) događaji se moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni;
 - 2) vijesti moraju istinito i korektno predočiti činjenice i događaje, moraju biti nepristrasne i profesionalno korektne;
 - 3) mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv;
 - 4) mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima.
6. Članom 4 Pravilnika definisano je načelo objektivnosti kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja, kao i da kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti;
7. Članom 4 Pravilnika definisano je načelo nepristrasnosti kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoje od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla /zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i slično, odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni

- smisao saopštenog.
8. Pravilnikom o programskim standardima u elektronskim medijima, u članu 7, stav 1 alinej a) propisano je da emiteri koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program dužni su da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
 9. Članom 8 st. 1 Pravilnika propisano je da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.
 10. Polazeći od prava na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju, mediji su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise, kao i da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu pri čemu moraju voditi računa o normama propisanim Zakonom o elektronskim medijima i Pravilnikom.
 11. Emitovani prilog je posvećen objavljenim podacima o gledanosti programa RTCG, predstavljenim u Dnevniku u 19:30h dana 13.02.2018. godine. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, traži, pribavlja, objavljuje i prenosi informacije od interesa za javnost. Postojanje sumnje u pouzdanost i vjerodostojnost podataka o gledanosti programa javnog emitera, i posebno njegovo rangiranje prema gledanosti u odnosu na ostale emitere sa nacionalnim pokrivanjem, predstavlja pitanje od interesa za javnost. Imajući u vidu da ponašanje i odnos emitera prema ovom pitanju može ukazivati i na stepen i kvalitet realizacije obaveze emitera da nepristrasno i tačno informiše o domaćim i međunarodnim dešavanjima od javnog interesa, može se zaključiti da je emiter dao doprinos blagovremenom, ali ne i nepristrasnom i cjelovitom informisanju javnosti.
 12. Emitovanje navoda „slavodobitno“, „trenutni menadžer“, „javna blamaža“, „apsolutna politička obojenost“, „trenutni rukovodioci“, predstavlja iznošenje stava emitera o javnom servisu i njegovoj uređivačkoj politici, na koje on ima pravo u okviru svoje slobode izražavanja i prava da komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca.
 13. Međutim, činjenica da uvod u prilog emitovan dana 17.02.2018. godine glasi *„Zbog čega godinama samozvani eksperti, analitičari, kontroverzni stručnjaci misle da imaju pravo i mogu da obmanjujućim studijama, istraživanjima i izmišljenim podacima utiču na kreiranje javnog mnjenja još nije redakcija Pink M-a uspjela da sazna, ali smo se zato zbog prava javnosti da zna i obaveze odgovornih medija da saopštavaju istinu trudili da kada god je to moguće raskrinkamo što više takvih lažnih i samozvanih eksperata koji su po nalogu nekada domaćih, nekada naručilaca sa strane, pokušavali bezuspješno da utiču na društvene i političke događaje u našoj zemlji“,* dok se u nastavku takva „raskrinkavanja“ od strane emitera poredi na način što se navodi *„za razliku od Frontova-ca koji su poslije prvog raskrinkavanja lažnog istraživanja odustali od daljih pokušaja, rukovodioci Radio Televizije Crne Gore su imali drugačiji pristup. Izloženi javnoj blamaži trenutni menadžeri Javnog servisa nisu odustali od namjere da, nikada goru gledanost ove televizije posljednjih godina, najgore rezultate u marketingu i apsolutnu političku obojenost sakriju opet kroz nekakva istraživanja“* bez ikakve sumnje predstavlja pristrasno izvještavanje o aktuelnoj temi i miješanje komentara i informacije.
 14. Ovakvom uređivačkom intervencijom, emiter je na sugestivan i tendenciozan način predstavio svoj stav da podaci o gledanosti predstavljaju *„novi pokušaj, novim metodama trenutnog menadžmenta Javnog servisa da obmanu javnost“,* uz komentar da su *„upravo ovakve anomalije, obmane i zloupotrebe novca građana u javnim preduzećima teme serijala 'Mehanizam' Javnog servisa, pa bi, vjerujemo, one trebalo da budu predmet sledećeg serijala“,* čime su prekršena načela objektivnosti i nepristrasnosti.
 15. Naročito je proizvoljna i neobjektivna tvrdnja da *„razlozi za izbor agencije koja će raditi istraživanje slušanosti, gledanosti i povjerenja televizije, radija i portala Javnog servisa, što su, kao projektni zadatak definisali trenutni rukovodioci RTCG, očigledno nijesu stručnost i znanje ponuđača... Jedino tako može da se objasni da su rukovodioci Javnog servisa platili 23.500 eura novca iz budžeta, odnosno iz džepova građana, firmi koja se poslom istraživanja gledanosti ne bavi, nema reference i znanje, niti je ikada ovakav posao radila“.*

16. Iznošenjem vijesti da su „Kadija i saradnici odbili ponude ostala tri prijavljena ponuđača, koji se isključivo bave potrebnim istraživanjima, a koje su odbacili u korist nestručne, ali očigledno politički prihvatljive, anonimne firme“, iako emiter nije prezentovao bilo kakve dokaze koji ukazuju na zaključak o odsustvu stručnosti i sistemskog i metodološki opravdanog i osmišljenog pristupa u prikupljanju, obradi i prezentaciji podataka o gledanosti programa TVCG, emiter flagrantno krši načelo nepristrasnosti i obavezu da korektno predoči činjenice i događaje.
17. Polazeći od ozbiljnosti navoda i iznijetih sumnji u obmanjivanje javnosti, ne može se naći opravdanje za iznošenje stava da je „posrijedi, kako javnost sumnja, očigledno namještanje tendera i izbor nekompetentnih saradnika“. Osnov za formulisanje informacije na ovaj način ne postoji, jer nema dokaza da je RTCG namjestio tender, niti ih je emiter pružio u svom prilogu.
18. Svoj stav da je RTCG sam napravio istraživanje koje je firma E3 Consulting samo potpisala, navodeći da je „trebalo...pronaći nekoga ko je spreman da netačne podatke potpiše i da za to dobije 23.500 eura građana Crne Gore“, emiter je predstavio kao nespornu činjenicu. Uz uvažavanje prava emitera da traži i objavljuje informacije i podatke od značaja za sprječavanje obmanjivanja javnosti i razotkrivanje nekompetentnosti, ne može se opravdati objavljivanje ovakvih navoda a da se ne objavi i stav podnosioca prigovora. Na ovaj način lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara diskriminatorno su uticali na način predstavljanja teme samog priloga, čime je prekršeno načelo nepristrasnosti.
19. Emiter svoje stanovište nije predstavio na objektivni način, već je komentarima favorizovao jednu stranu (svoju) i izrekao u informativnom sadržaju, koji bi trebalo da bude istinit, cjelovit i nepristrasan, sumnje za koje nije dao osnov, niti je dao drugoj strani priliku da takve sumnje prokomentariše.
20. Emiter na neobjektivan i necjelovit način daje prikaz događaja vezanih za objavljivanje predmetnih podataka, uz pristrasno isticanje stava emitera da „povjerenja nemaju dovoljno ni zaposleni u ovom Javnom preduzeću, a kamoli gledaoci“. Emiter miješa informacije / vijesti sa svojim stavom i komentarom vezanim za RTCG, što je u suprotnosti sa načelima definisanim Pravilnikom.
21. Pored toga, ne može se opravdati objavljivanje informacija koje imaju izrazito negativnu konotaciju (na štetu podnosioca prigovora, te lica koja su kod njega zaposlena), bez (pokušaja) pribavljanja i objavljivanja komentara tih navoda od strane lica na koja se odnose (član 12 stav 3 Pravilnika). Iako emiter u svom prilogu navodi da je tražen komentar od ovih lica, ali da „generalna direktorica RTCG Andrijana Kadija i direktor Vladan Mićunović nijesu odgovorili na uporne pozive i poruke“, imajući u vidu da su u prilogu iznijete ozbiljne optužbe na račun podnosioca prigovora, generalne direktorice RTCG i direktora TVCG, emiter je bio dužan da traži, pribavi i objavi komentar upravo od subjekata/lica na koje se navodi u prilogu odnose, ili bar informaciju o razlozima zbog kojih nije dobio stav.

Može se zaključiti da je opravdan podneseni prigovor, kao i da emiter nije doprinio cjelovitim i nepristrasnom informisanju javnosti, da je emitovao sadržaj koji nije bio ni pravičan ni izbalansiran, da je emitovanjem priloga tendenciozno promovisao samo svoje stavove.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tač. 7.1 izdatih odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine i članu 5 Pravilnika, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter objavljivanjem spornog programskog sadržaja, prekršio čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7, 8 st. 1 i 12 st. 3 Pravilnika, zbog kršenja načela objektivnosti i nepristrasnosti, odnosno propuštanja da doprinosi cjelovitim i nepristrasnom informisanju javnosti, na pravičan i izbalansiran način.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 139, 140, 141, 143 i 144. Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa "TV Pink M" sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim odobrenjima za emitovanje.

Prilikom izricanja upravno-nadzorne mjere, direktor Agencije je imao u vidu da je izrečena mjera srazmjerna prirodi i težini prekršaja, kao i da se može očekivati da će upozorenje biti dovoljno da emiter ubuduće ne ponovi protivpravno ponašanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu, u okviru informativnih emisija „Minut, dva“ u 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 20:00 i 21:30 časova i „Centralni dnevnik“ u 18:00 časova.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o.
- Savjet „Radio i Televizija Crne Gore“, predsjednik
- „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o., izvršni direktor
- „Televizija Crne Gore“, direktor
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Džafić